

Természetvédelmi prioritások és célkitűzések

Központi-Zempléni-hegység HUBN20084 (ha)

Prioritás (SDF 4.2 Quality and Importance):

„Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

Élőhelyek: Fajgazdag Nardus-gyepék szilikátos alapkőzetű hegyvidéki területeken és kontinentális európai területek domb- és hegyvidékein 6230
Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (Molinion caeruleae) 6410
Hegyi kaszálórétek 6520
Tőzegmohás lápok és ingólápok 7140
Mészkerülő bükkösök (Luzulo-Fagetum) 9110
Szubmontán és montán bükkösök (Asperulo-Fagetum) 9130

Fajok: Illatos csengettyűvirág (*Adenophora liliifolia*)
Zempléni futrinka (*Carabus zawadskii*)
Vízi futrinka (*Carabus variolosus*)
Erdélyi tarsza (*Isophya stysi*)
Erdélyi avarszöcske (*Pholidoptera transsylvanica*)
Havasi cincér (*Rosalia alpina*)
Dobozi pikkelyescsiga (*Hygromia kovacsi*)
Vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
Tiszai ingola (*Eudontomyzon danfordi*)
Petényi-márna (*Barbus meridionalis petenyi*)
Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*)
Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
Piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
Hiúz (*Lynx lynx*)

Természetvédelmi célkitűzések (SDF 6.2 Management)

Általános célkitűzés: A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok:

- A fajgazdag szőrfűgyepék fennmaradását évenként egyszer történő kaszálással esetleg megfelelő állomány nagyság mellett pásztroló, vagy szakaszolt legeltetéssel szükséges biztosítani. A cserjésedés-erdősülés folyamatosan visszaszorítandó, elsősorban szelektív kézi cserjeirtással.
- A kékperjés láprétek és hegyi kaszálórétek fennmaradása évenként egyszer lehetőleg nyár végére kitolt kaszálással biztosítandó, a beerdősülő területeken a cserjésedés-

erdősülés folyamatosan visszaszorítandó, elsősorban szelektív kézi cserjeirtással, mely beavatkozás esetében kímélendő a védett füles fűz (*Salix aurita*).

- A tőzegmohás lápok fennmaradásához biztosítandó az élőhely zavartalansága, fenntartandó a vízellátottság jelenlegi állapota, az élőhelyről nem vezethető le az ott összegyűlő csapadékvíz. A cserjésedés-erdősülés folyamatosan visszaszorítandó, elsősorban szelektív kézi cserjeirtással, mely beavatkozás esetében kímélendő a védett füles fűz (*Salix aurita*).
- A mészkerülő bükkösök valamint szubmontán és montán bükkösök termőhelyén álló idegenhonos állományok (elsősorban lucosok) átalakítandók, az erdőgazdálkodással érintett állományok száraló jellegű beavatkozással (szálasítás, szálasítógátás) kezelendők. Nevelővágások (tisztítások, gyéritések) során az elegyfajok és a lábon álló holtfa kímélendő, az idegenhonos fajok (*Pinus sylvestris*, *Picea abies*, *Larix decidua*, stb.) eltávolítandók, egészségügyi termelések esetében 5 m³/ha mértékig álló (vastag) holtfa visszahagyandó.
- Az illatos csengettyűvirág állományának megőrzése érdekében élőhelyeit évente egyszeri alkalommal kaszálni szükséges, valamint amennyiben szükséges az élőhelyén kézi szelektív cserjeirtás végzendő.
- A zempléni futrinka állományainak fennmaradása érdekében a szegélyzónák (bokros erdőszegélyek, magaskórósok) megőrzése szükséges.
- A vízi futrinka állományainak fennmaradása érdekében az erdős területen megtalálható vizes élőhelyek, patakok parti sávjában kialakuló (sásos, magaskórós) vegetáció, illetve a lápok megőrzése szükséges.
- Az erdélyi tarsza állományainak megőrzéséhez a magasfüvű kaszálórétek fenntartása szükséges. Az élőhelyeinek becserjésedését esetenkénti szelektív cserjeirtással szükséges megakadályozni.
- Az erdélyi avarszöcske állományának fennmaradásához a magas fűvű gyepek és az ezekhez kapcsolódó sűrű, cserjés szegélyek megőrzése szükséges. Az élőhelyeinek túlzott mértékű becserjésedését esetenkénti szelektív cserjeirtással szükséges megakadályozni, a magas fűvű gyepek részlegesen (pl. sávosan) kaszálандók.
- A havasi cincér állományának megőrzése érdekében biztosítani szükséges a bükkösökben a holt faanyag jelenlétét, a sérült, lábonszáradt fák meghagyását.
- A Dobozi pikkelyescsiga állományát, az élőhelyeit jelentő üde, nedves erdők zavartalanságának biztosításával, valamint a vadállomány taposása által okozott kár csökkentésével lehet megőrizni. A faj védelme érdekében kerülni kell a faállomány véghasználatát, tarvágásos letermelését, illetve az olyan mértékű gyéritést, mely az élőhely kiszáradását eredményezheti.
- A vérfű hangyaboglárka állományok fennmaradása érdekében a vérfüves üde gyepek kaszálással történő fenntartása szükséges. A kaszálást ezeken a gyepeken legalább részben ki szükséges tolni nyár végéig, vagy a gyepek egy részét kaszálhatlanul szükséges hagyni.
- A tiszai ingola és a Petényi márna állományok fennmaradása érdekében természetközeli állapotú, gyorsabb folyású patakszakaszok fenntartása szükséges, amelyeken a hosszirányú átjárhatóság biztosított. Szintén szükséges a patak menti kísérő fás vegetáció fennmaradása, a kisvízi meder szélén is. Az állományaik növekedése érdekében a telepített pisztáng-állományok visszaszorítása szükséges. A halászati üzemi tervekben érvényre kell juttatni, hogy haltelepítés csak indokolt esetben végezhető, s akkor is csak őshonos, a vízterre jellemző halfajok telepíthetők.
- Minden jelentősebb épületlakó denevérrkolónia esetében szükséges a szálláshelyek zavartalanságának biztosítása a és a kedvező adottságok (pl. megfelelő méretű

berepülőnyílások, héjazat) fenntartása. Szaporodási időszakban minden jelentősebb épületlakó denevért kolónia esetében az épületek díszkivilágítása mellőzendő.

- Minden fontos telelőhelyen a teljes telelési időszak során kerülendő a denevérek zavarása, illetve a barlangbejárások szüneteltetése szükséges. Minden lezárt, vagy nem megfelelően lezárt barlang esetében denevérbarát lezárás, illetve biztonságos denevérbejárók létesítése szükséges. Gondoskodni kell a gyenge állékonyságú bányavágatok fenntartásáról és rendszeres ellenőrzéséről.
- A lehető legnagyobb számban meghagyandók az erdőkben a denevérek számára alkalmas odvas fák.
- A hiúz állományának megőrzése érdekében az élőhelyét jelentő erdők zavartalansága biztosítandó. Ennek érdekében a nagyobb létszámú turistacsoportok és a tömegsportrendezvények területen történő megjelenése és áthaladása korlátozandó, illetve megakadályozandó.
- A prioritás fajok esetében szükséges az állományok változásának monitorozása.